

12.11.2012

Kj/10

§ 1232

V Ryj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite maksuttoman joukkoliikenteen kokeilusta

HEL 2012-008629 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Ilkka Taipaleen valtuustoaloite
- 2 HSL:n lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tekisi vuoden 2013 aikana selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen kokeilusta ja kokeilun vuonna 2014.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että liikennelaitos -liikelaitos on 2008 teettänyt selvityksen maksuttomasta joukkoliikenteestä. Selvitys on luettavissa Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) internetsivuilla osoitteessa: http://www.hsl.fi/FI/mikaonhsl/julkaisut/Documents/2008/D_1_2008_Maksuttoman%20joukkoliikenteen%20vaikutukset.pdf.

Kaupunginhallitus katsoo, että uuden selvityksen tekeminen ei ole perusteltua. Myöskään maksuttoman joukkoliikenteen kokeiluun ei ole aihetta.

12.11.2012

Kj/10

Maksuton joukkoliikenne ei ole pitkällä aikavälillä yhteiskuntataloudellisesti kannattavaa. Maksuton joukkoliikenne aiheuttaisi liikennöintikustannusten kasvua HSL-seudulla yli 100 milj. euroa vuodessa ja Helsingissä yli 60 milj. euroa kasvavien matkustajamäärien takia tarvittavan liikenteen lisäyksen johdosta. Lipputulomenetykset noin 268 milj. euroa (Helsingissä noin 162 milj. euroa) jouduttaisiin korvaamaan verovaroin. Kustannussäästöt mm. myyntijärjestelmästä ja matkalippujen tarkastuksesta kattaisivat vain murto-osan em. kustannuksista.

Jo tällä hetkellä aikuisten ja lasten lippuihin sisältyvä subventio on noin 62 % Helsingin sisäisten kausilippujen hintojen osalta.

Tallinna ei ole joukkoliikenteen ja joukkoliikenteen maksuttomuuden osalta vertailtavissa Helsingin kanssa. Tallinnan kokemuksia kuitenkin seurataan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Ilkka Taipaleen valtuustoaloite
- 2 HSL:n lausunto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.09.2012 § 320

HEL 2012-008629 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Helsingin kaupungin liikennelaitos on tehnyt vuonna 2008 selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on kulkutapavalintaa tekeväälle autoilijalle melko pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäisi joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella ja tämä siirtymä olisi pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista. Typpioksi- ja hiukkaspäästöt vähenisivät noin 3 %.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso paranisi. Lyhyiden matkojen merkittävä lisääntyminen toisaalta hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Maksuton joukkoliikenne lisäsi selvitysajankohdan (2008) vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurolla pääasiassa menetettyjen lipputulosten ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena.

Joukkoliikenteen lipunhinnan alentamisen on useissa selvityksissä todettu olevan yhteiskuntataloudellisesti kannattavaa. Joukkoliikenteen muuttaminen maksuttomaksi ei kuitenkaan ole selvitysten mukaan tarkoituksenmukainen ja tehokkuuden kannalta optimaalinen ratkaisu. Yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaisinta olisi joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen nykyisestäään noin 50 %:lla. Koska rajallisista verovarosta kuitenkin kilpailevat monet muutkin yhteiskunnan toiminnot, ei joukkoliikenteen lippujen hintoja ole ollut mahdollista laskea tehokkuudeltaan parhaalle tasolle.

Tulee myös ottaa huomioon, että pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Liikkumisella, myös joukkoliikenteellä, tulee olla sopiva asiakashinta, joka ohjaa liikkumista siten, että liikkumisen aiheuttamat ulkoiset haitat eivät kasva epätarkoituksenmukaisesti.

Kaupunkisuunnittelulautakunta ei pidä lisäselvitysten tekoa eikä maksuttoman joukkoliikenteen kokeilua perusteltuna. Maksuttomasta joukkoliikenteestä muualta, esimerkiksi Tallinnasta, saatavia kokemuksia ja vaikutuksia tulee kuitenkin seurata. Tallinnassa käynnistyvä maksuton joukkoliikenne on maailman mittakaavassa merkittävä pilotti joukkoliikenteen kilpailukyvyen kehittämiseksi. Kaupunkisuunnitteluvirasto seuraa Tallinnasta saatavia kokemuksia erityisellä huomiolla. Mikäli kokemukset antavat aiheutta muuttoa käsitystä maksuttoman joukkoliikenteen tarkoituksenmukaisuudesta Helsingissä, ryhtyy kaupunkisuunnitteluvirasto toimenpiteisiin asian valmistelun käynnistämiseksi.

Käsittely

25.09.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä ja käsitellä tämän asian asemakaavapäällikön asian 1 jälkeen.

Ville Lehmuskoski: Esittelijän lisäys lausunnon viimeisen kappaleen loppuun:

"Tallinnassa käynnistyvä maksuton joukkoliikenne on maailman mittakaavassa merkittävä pilotti joukkoliikenteen kilpailukyvyyn kehittämiseksi. Kaupunkisuunnitteluvirasto seuraa Tallinnasta saatavia kokemuksia erityisellä huomiolla. Mikäli kokemukset antavat aihetta muuttaa käsitystä maksuttoman joukkoliikenteen tarkoituksenmukaisuudesta Helsingissä, ryhtyy kaupunkisuunnitteluvirasto toimenpiteisiin asian valmistelun käynnistämiseksi."

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä esittelijän tekemän lisäyksen.

Päätös syntyi neljän äänestyksen jälkeen.

Vastaehdotus:

Sampo Villanen: Poistetaan lausunnon toisen kappaleen ensimmäinen virke: "Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on kulkutapavalintaa tekevälle autoilijalle melko pieni."

Kannattajat: Saija Kalenius

Vastaehdotus:

Sampo Villanen: Poistetaan lausunnon viidennen kappaleen toinen virke: "Joukkoliikenteen muuttaminen maksuttomaksi ei kuitenkaan ole selvitysten mukaan tarkoituksenmukainen ja tehokkuuden kannalta optimaalinen ratkaisu." Lisätään viidennen kappaleen kolmanteen virkkeeseen sanat "selvityksen mukaan", jolloin virke kuuluisi seuraavasti: "Yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaisinta olisi selvityksen mukaan joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen nykyisestä noin 50 %:lla."

Kannattajat: Saija Kalenius

Vastaehdotus:

Sampo Villanen: Korvataan lausunnon kuudes kappale "Tulee myös ottaa huomioon, että pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Liikkumisella, myös joukkoliikenteellä, tulee olla sopiva asiakashinta, joka ohjaa liikkumista siten, että liikkumisen aiheuttamat ulkoiset haitat eivät kasva epätarkoituksenmukaisesti." seuraavalla tekstillä: "Pitkällä aikavälillä hinnan alentamisella edistetään joukkoliikennemyönteisempää asenneilmastoa ja liikenteen ilmastopäästöjen vähentämistä."

12.11.2012

Kj/10

Kannattajat: Saija Kalenius

Vastaehdotus:

Saija Kalenius: Poistetaan lausunnon kolmannen kappaleen kolmas virke: "Lisäksi joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta – maksava asiakas on motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua."

Kannattajat: Osmo Soininvaara

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnon kolmannen kappaleen kolmas virke: "Lisäksi joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta – maksava asiakas on motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua."

Jaa-äännet: 4

Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Elina Palmroth-Leino

Ei-äännet: 5

Saija Kalenius, Tuula Palaste-Eerola, Heli Puura, Osmo Soininvaara, Sampo Villanen

Suoritettussa äänestyksessä varajäsen Kaleniuksen vastaehdotus voitti äänin 5-4.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnon toisen kappaleen ensimmäinen virke: "Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on kulkutapavalintaa tekevälle autoilijalle melko pieni."

Jaa-äännet: 5

Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Elina Palmroth-Leino, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 4

Saija Kalenius, Tuula Palaste-Eerola, Heli Puura, Sampo Villanen

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5-4.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnon viidennen kappaleen toinen virke: "Joukkoliikenteen muuttaminen maksuttomaksi ei kuitenkaan ole

selvitysten mukaan tarkoituksenmukainen ja tehokkuuden kannalta optimaalinen ratkaisu." Lisätään viidennen kappaleen kolmanteen virkkeeseen sanat "selvityksen mukaan", jolloin virke kuuluisi seuraavasti: "Yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaisinta olisi selvityksen mukaan joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen nykyisestäään noin 50 %:lla."

Jaa-äännet: 6

Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Elina Palmroth-Leino, Heli Puura, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 3

Saija Kalenius, Tuula Palaste-Eerola, Sampo Villanen

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan lausunnon kuudes kappale "Tulee myös ottaa huomioon, että pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Liikkumisella, myös joukkoliikenteellä, tulee olla sopiva asiakashinta, joka ohjaa liikkumista siten, että liikkumisen aiheuttamat ulkoiset haitat eivät kasva epätarkoituksenmukaisesti." seuraavalla tekstillä: "Pitkällä aikavälillä hinnan alentamisella edistetään joukkoliikennemyönteisempää asenneilmastoa ja liikenteen ilmastopäästöjen vähentämistä."

Jaa-äännet: 5

Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Elina Palmroth-Leino, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 4

Saija Kalenius, Tuula Palaste-Eerola, Heli Puura, Sampo Villanen

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5-4.

18.09.2012 Pöydälle

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi